

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/301/2020
Identifikačné číslo spisu: 7619202674
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7619202674.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ W. S., bývajúceho v B., M. N. XXX, 2/ Y. S., bývajúcej v B., M. N. XXX, 3/ M. N., bývajúceho v B., M. N. XXX, 4/ B. N., bývajúcej v B., M. N. XXX, 5/ B. N., bývajúceho v B., M. N. XXX, 6/ W. N., bývajúcej v B., M. N. XXX, a 7/ B. O., bývajúceho v Q., C. P. XXX, žalobcovia 1/ až 7/ zastúpení advokátkou JUDr. Michaelou Felbabovou, so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Kollárova 2558/10, proti žalovanému W. S., bývajúcemu v B., M. N. XXX, zastúpeným advokátom JUDr. Tomášom Tauberom, so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Stará cesta 6, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 13C/9/2019, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 3. októbra 2019 sp. zn. 11Co/303/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 3/ až 7/ voči žalovanému majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením z 10. mája 2019 č. k. 13C/9/2019-30 v spojení s opravným uznesením z 1. augusta 2019 č. k. 13C/9/2019-89 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť: a/ zdržať sa oplotenia pozemku - parcela registra "C", parcelné č. XXX/X, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 91 m² nachádzajúceho sa v okrese O. C. A., v obci B., v k. ú. B., zapísanom na LV č. XXX, evidovanom Okresným úradom O. C. A., katastrálnym odborom, b/ zdržať sa akéhokoľvek konania znemožňujúceho výkon práva prechodu a prejazdu cez označený pozemok a c/ znášať nerušený prechod, peši alebo dopravným prostriedkom žalobcami 1/ až 7/ cez označený pozemok, všetko až do právoplatného skončenia konania vo veci samej v prípade podania žaloby vo veci samej s tým, že ak žaloba vo veci samej podaná nebude, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší. Žalobcom uložil povinnosť podať voči odporcovi v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia žalobu vo veci samej o zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve cesty. Posledným výrokom súd rozhodol, že žalobcovia majú voči žalovanému právo na náhradu trov konania o nariadenie neodkladného opatrenia v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Košiciach uznesením z 3. októbra 2019, sp. zn. 11Co/303/2019 (ďalej len „odvolací súd“) vo výroku I. zmenil uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves z 10. mája 2019 č. k. 13C/9/2019-30 v spojení s opravným uznesením z 1. augusta 2019 č. k. 13C/9/2019-89 v právnom vzťahu medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol; vo výroku II. potvrdil napadnuté uznesenie v právnom vzťahu medzi žalobcami 3/ až 7/ na strane jednej a žalovaným, vo výroku III. zmenil napadnuté uznesenie vo výroku IV. tak, že žalobcom 3/ až 7/ uložil povinnosť podať voči žalovanému v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia žalobu vo veci samej o určenie práva prechodu a prejazdu cez pozemok parc. reg. „C“, parc. č. XXX/X, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 91 m², nachádzajúce sa v okrese O. C. A., obec B., k. ú. B., zapísané na LV č. XXX evidovanom Okresným úradom O. C. A., katastrálny odbor eventuálne zriadenie vecného bremena v ich prospech spočívajúceho v práve cesty cez príľahlý vyššie označený pozemok; vo výroku IV. zrušil uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku IV. o uložení povinnosti podať žalobu v právnom vzťahu medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným; vo výroku V. žalovanému vo vzťahu k žalobcom 1/ a 2/ priznal náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v plnom rozsahu a vo výroku VI. priznal žalobcom 3/ až 7/ náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu v časti výrokov II., III. a VI. podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, (ďalej len „CSP“). Navrhol: a/ zmeniť výrok II. napadnutého uznesenia odvolacieho súdu tak, že v právnom vzťahu medzi žalobcami 3/ a 7/ sa zamietajú návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a b/ zrušiť výrok III. uznesenia odvolacieho súdu a priznať náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania.

4. K dovolaniu žalovaného sa vyjadrili žalobcovia 1/ až 7/, ktorí navrhli dovolanie ako zjavne neodôvodnené zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) [ďalej aj len najvyšší súd] po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana konania zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

6. Žalovaný prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a/ až f/ CSP.

9. Najvyšší súd už v rozhodnutí, sp. zn. 3 Cdo 236/2016, (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

10. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

11. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

12. Najvyšší súd svojou judikatúrou akceptuje, že rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej môže byť tiež uznesenie odvolacieho súdu. O také rozhodnutie ide v prípade uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého nebola podaná nadväzujúca žaloba (teda návrh na určité rozhodnutie vo veci samej). K tomu záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí, sp. zn. 8 Cdo 83/2017, v ktorom uviedol, že „rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu“. Výpočet prípadov, v ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je rozhodnutím vo veci samej, podal obdobným spôsobom najvyšší súd tiež v rozhodnutí, sp. zn. 5 Obdo 76/2016. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 458).

13. Z doterajšej judikatúry (R 21/2018 a R 76/2018) možno vyabstrahovať záver, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktoré spĺňa kritérium prípustnosti dovolania „vo veci samej“ a ktorým sa „konanie končí“ v zmysle § 420 CSP, je také, ktoré konzumuje vec samú. Jedná sa o prípady, kedy rozhodnutie o predbežnom opatrení je iniciované a vydané ešte pred konaním vo veci samej a zároveň, na ktoré už nebude nadväzovať konanie vo veci samej. Ide teda o rozhodnutia, u ktorých sa nepredpokladá, aby po ich vydaní boli dotknuté meritórnym rozhodnutím vydaným v súvisiacej veci. Naproti tomu rozhodnutia, ktoré nekonzumujú vec samú, sú najmä tie, ktoré sú vydané v priebehu súvisiaceho konania vo veci samej.

14. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení v zásade nereprezentuje rozhodnutie vo veci samej, pretože sa všeobecne predpokladá jeho spojenie s vecou samou. Je ňou len (vtedy), ak konzumuje vec samú, čo naznačuje akúsi jeho „pripodobiteľnosť“ nezmeniteľnému meritórnemu rozhodnutiu (navodzujúcemu stav veci právoplatne rozsúdenej - res iudicata). Kľúčovou sa tu zdá byť okolnosť, že také rozhodnutie už nebude môcť byť atakované nadväzujúcim a súvisiacim rozhodnutím vydaným vo veci samej. V takom prípade by išlo o rozhodnutie o neodkladnom opatrení, na ktoré dopadá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 CSP.

15. V danom prípade odvolací súd potvrdil nariadenie neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie medzi žalobcami 3/ až 7/ a žalovaným a súčasne stanovil, že žalobcom 3/ až 7/ ukladá povinnosť podať voči žalovanému v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia žalobu vo veci samej o určenie práva prechodu a prejazdu cez pozemok parc. reg. „C“, parc. č. XXX/X, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 91 m², nachádzajúce sa v okrese O. C. A., obec B., k.ú. B., zapísané na LV č. XXX evidovanom Okresným úradom O. C. A., katastrálny odbor eventuálne zriadenie vecného bremena v ich prospech spočívajúceho v práve cesty cez príľahlý vyššie označený pozemok.

16. Z uvedeného je zrejmé, že uznesenie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení (v dovolaní napadnutej časti) nekonzumuje vec samú, lebo sa predpokladá, že bude dotknuté konaním a rozhodnutím vo veci samej na základe žaloby podanej žalobcami 3/ až 7/ (o určenie práva prechodu a prejazdu cez pozemok, eventuálne zriadením vecného bremena v práve cesty cez tento pozemok). Nejedná sa o rozhodnutie vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, tak ako to prezumuje ustanovenie § 420 CSP. Prípadné nepodanie náležitej žaloby vo veci samej zakladá zákonnú povinnosť súdu ex officio (aj bez návrhu) zrušiť uznesenie o neodkladnom opatrení (§ 226 ods. 3 CSP).

17. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného podané v zmysle § 420 písm. f/ CSP ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

18. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.